

VERZONDEN 03 MAART 2020

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/19/030915
Documentnummer: 175294
Datum: Dinsdag 3 maart 2020
Onderwerp: Inkoop GI en vervolg inspectierapport GI
Bijlage(n): nee

Geachte Raad,

Aanleiding

Met deze brief informeren wij u over het verloop van de verwervingsprocedures Gecertificeerde Instellingen (verder GI), wettelijke en niet-wettelijke taken, het Crisisinterventieteam Haaglanden (verder CIT) en het regionaal Expertiseteam Complexe Zorg (verder ECZ) door de gemeenten van de jeugdhulpregio Haaglanden 10, waaronder de gemeente Wassenaar. De gemeenten hebben op dit vlak leveringsplicht en vinden belangrijk dat zorgcontinuïteit en beschikbaarheid worden geborgd. Begin 2019 is gestart met de voorbereidingen van deze inkoop. Aanleiding hiervoor was dat de contracten per 31 december 2019 afliepen en niet konden worden verlengd. Het karakter van de inkoop GI is in lijn met de Inkoopstrategie Jeugdhulp Haaglanden 2020-2024 (Z/18/020966/082344) die op 3 juli 2018 door de gemeenteraad is vastgesteld voor de (hoog)specialistische jeugdhulp. Hierom is de inkoopopdracht GI, door alle colleges van de tien gemeenten in de jeugdhulpregio Haaglanden, dus ook het college Wassenaar, op 14 mei 2019 vastgesteld.

Daarnaast willen wij u graag verder informeren over de ontwikkelingen naar aanleiding van het inspectierapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' en wachtlijsten voor jeugdbescherming in regio Haaglanden. Dit in vervolg op onze informatiebrief nr. 103 van 26 november 2019.

Inkoopprocedure Gecertificeerde Instellingen

De tien colleges hebben de inhoudelijke kaders, in lijn met de Inkoopstrategie Jeugdhulp, vastgesteld en daarmee het Inkoopbureau H-10 de opdracht gegeven voor de inkoopprocedures van:

- Wettelijke en niet-wettelijke taken, die uitgevoerd worden door Gecertificeerde Instellingen (GI's):
 - Jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering
Jeugdbeschermingsmaatregelen zijn maatregelen waarbij ouders geheel of gedeeltelijk het ouderlijk gezag kwijt raken, omdat de zorgen over de veiligheid van hun kind(eren) groot zijn. Deze maatregelen betreffen: ondertoezichtstelling en voogdij.
Jeugdreclassering betreft begeleiding door een medewerker van een Gecertificeerde Instelling van jeugdige(n) die een strafbaar feit hebben gepleegd.
De contractduur van de nieuwe contracten is vier jaar, met twee maal de mogelijkheid deze met twee jaar te verlengen.
 - Niet wettelijke taken: inzet van de GI in het preventief justitieel kader.
- Advies en deskundigheidsbevordering.
- Regionale taken van het Crisisinterventieteam Haaglanden (CIT) en (boven)regionale taken van het Expertiseteam Complexe Zorg (ECZ). De contractduur hierbij is twee jaar, met de mogelijkheid van twee keer een jaar verlenging;

Beter Samenspel als onderdeel van de werkwijze GI met ingang van 2020

De werkwijze 'Beter Samenspel voor veilig opgroeien' (vastgesteld door het college Wassenaar in 2017, Z/17/12608/39018 en raadsinformatiebrief 26 september 2017) is onderdeel van de raamovereenkomsten van de wettelijke taken en activiteiten in het preventieve justitieel kader.

'Beter Samenspel' is er op gericht de samenwerking tussen de GI's en de lokale teams te versterken. De werkwijze 'Beter Samenspel' is vertaald in twee concrete producten in de inkoop GI. Het betekent een verandering van werkwijze: van acteren op symptomen, naar het doorbreken van patronen. De gemeenten Den Haag, Zoetermeer en Westland zijn voorlopergemeenten met deze werkwijze in 2019 en gaan hun ervaringen met de andere gemeenten delen. Voor onze gemeente staat op de planning dat in de loop van 2020 een lokaal maatwerkprogramma wordt gemaakt, zodat de implementatie kan worden gestart. Het opstellen van een lokaal maatwerkprogramma is een van de maatregelen onder het thema integrale zorg en ondersteuning van het lokaal actieplan jeugd 2019-2021. Met de uitvoering van de maatregelen van het lokaal actieplan jeugd wordt er naar gestreefd, met inachtneming van de zorgplicht van de gemeente, meer sturing te geven aan jeugdhulp en te streven naar een toekomstbestendig en financieel beheersbaar systeem.

Vormen van inkoop

Op basis van de aard van de op te dragen diensten, juridische overwegingen en de beperkte tijd voor de inkoop, is onderzocht welke procedures mogelijk zijn voor de inkoop van bovengenoemde diensten. Er is gekozen voor :

- Een Europese aanbesteding voor de inkoop van het Crisisinterventieteam (CIT) en het Expertiseteam complexe zorg (ECZ);
- Een Open House aanmeldingsprocedure voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering (wettelijke taken GI's) en de niet-wettelijke taken in het preventief justitieel kader.
- Een onderhandse procedure voor overeenkomsten met drie GI's voor Advies en Deskundigheidsbevordering (onderdeel van Beter Samenspel). Deze drie GI's hebben Beter Samenspel mede ontwikkeld.

Stand van zaken inkoop

1. De overeenkomsten met Stichting Jeugdbescherming West Haaglanden voor het **Crisis Interventie Team** en het **Expertiseteam Complexe Zorg** zijn ondertekend door gemeenten en aanbieders.
2. Via de Open House aanmeldingsprocedure hebben vier GI's zich aangemeld voor de **jeugdbescherming en jeugdreclassering (wettelijke taken) en de niet-wettelijke taken in het preventief justitieel kader**. De overeenkomsten zijn inmiddels door de vier partijen ondertekend. Dit betreft: de Coöperatieve Vereniging Briedis Jeugdbeschermers U.A. (een nieuwe contractspartij voor jeugdbescherming) en de drie bekende contractspartijen Stichting Jeugdbescherming West Haaglanden (JBW), William Schrikker Stichting Jeugdbescherming & Jeugdreclassering (WSS) en Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering (LDH).
3. De GI's die buiten onze regio werken, zijn actief benaderd om zich aan te melden bij de Open House voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering (wettelijke taken GI's) en de niet-wettelijke taken in het preventief justitieel kader. Reden voor deze actieve benadering is dat in principe alle GI's in het land na toewijzing door de rechter een maatregel kunnen uitvoeren voor Haaglandse jeugdigen, daarom is contractering van belang. Dit betreft een klein aantal jeugdigen die bijvoorbeeld vanwege hun netwerk voor langere tijd in een andere regio wonen. Tijdens de Open House procedure is aanmelden gedurende de gehele contractperiode nog mogelijk. Inmiddels hebben zich ook enkele buitenregionale GI's aangemeld.
4. De inkoopdocumenten voor **Advies en Deskundigheidsbevordering** (een nieuwe dienst die voortvloeit uit de werkwijze Beter Samenspel) liggen op dit moment voor bij drie GI's, die al ervaring hebben met Beter Samenspel. De planning is dat deze overeenkomsten in februari 2020 worden ondertekend door de drie GI's en de H10-gemeenten. De diensten van dit product die tussen 1 januari 2020 en de datum van ondertekening van de raamovereenkomst worden uitgevoerd, worden geacht onder de werking van deze raamovereenkomst te vallen.

Ontwikkelingen naar aanleiding van het inspectierapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'

De Inspectie Gezondheid en Jeugd en Inspectie Jeugd en Veiligheid hebben op 8 november 2019 een kritisch rapport gepubliceerd over de staat van de gecertificeerde instellingen. Hierover bent u op 26 november 2019 geïnformeerd met raadsinformatiebrief nr. 103 (Z/19/37708/163498).

Deze conclusies van de inspecties en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen aan GI's, gemeenten en Rijksoverheid zijn gebaseerd op een landelijk beeld. Dit geeft een generiek overzicht. Daarom is in het bestuurlijk overleg van 6 november 2019 tussen Jeugdzorg Nederland, de ministeries van VWS en JenV en de VNG afgesproken om per GI na te gaan welke aanbevelingen in de regio's moeten worden genomen.

Haaglanden is accounthoudende regio voor Jeugdbescherming West die actief is in de 4 jeugdhulp regio's: Zuid-Holland Zuid, Holland Rijnland, Midden Holland en Haaglanden. We hebben als jeugdhulpregio's gezamenlijk met Jeugdbescherming West in een bovenregionaal bestuurlijk overleg geconstateerd dat de problemen bij Jeugdbescherming West minder schrijnend zijn dan in het rapport beschreven. Situaties zoals een dreigend faillissement van de GI en dermate grote personeelstekorten waardoor jeugdigen maanden moeten wachten op een vaste jeugdbeschermer, doen zich bij Jeugdbescherming West niet voor. Er is sprake van een geringe wachtlijst en deze wordt nauwgezet gemonitord. Het aantal jeugdigen dat geen vaste jeugdbeschermer heeft toegekend gekregen, is in de vier jeugdhulpregio's beperkt en niet dusdanig zorgwekkend als het inspectierapport constateert. Echter bestaan er ook zorgen:

1. aandacht voor de professional (in- en uitstroom en caseload);
2. verschillen in wijze van contracteren door de jeugdhulpregio's en onvoldoende financiële zekerheid en
3. het ontbreken van beschikbare jeugdhulp bij aanbieders.

Rondom het eerste punt zijn er in de verschillende jeugdhulpregio's initiatieven opgestart die

- de werkdruk van de medewerkers van de GI (op termijn) duurzaam kunnen verlichten;
- de effectiviteit van de samenwerking in de keten verbeteren (bijvoorbeeld door inzet werkwijze Beter Samenspel);
- of de instroom naar jeugdbescherming kunnen voorkomen.

Betreffende het tweede punt geeft Jeugdbescherming West aan dat er meer efficiency kan worden bereikt in het harmoniseren van de verantwoordings-eisen van de jeugdhulpregio's. De regio's hebben langdurige contracten met Jeugdbescherming West. De vier regio's zijn bereid te onderzoeken of de verantwoordings-eisen uiteenlopen en of het uniformeren van de verantwoordings-eisen een mogelijkheid is binnen de geldende contracten van 2020 en verder. Het derde zorgpunt raakt het landelijk beeld dat het inspectierapport heeft geschetst ten aanzien van de tekorten in de jeugdhulp. Ook in deze vier regio's is er sprake van lange wachttijden en soms wachtlijsten bij jeugdhulpaanbieders. Uitgangspunt is dat jeugdhulpaanbieders bij eventuele wachtlijsten prioriteren, waarbij de ernst van de problematiek in combinatie met de (on)veiligheid van de situatie van de jeugdige, leidend zijn. Wij realiseren ons dat de jeugdigen die onder de hoede van Jeugdbescherming West zijn, vaker complexe problematiek kennen, waar een jeugdhulpaanbieder niet altijd een direct passende aanbod op heeft. Daarnaast is er door capaciteitsgebrek en personeelstekorten bij jeugdhulpaanbieders niet altijd het gewenste aanbod (direct) beschikbaar.

Concluderend kunnen we constateren dat de situatie bij Jeugdbescherming West voor onze regio's onder controle is. We zien echter ook dat het een kwetsbaar evenwicht is en dat er problemen zijn die onze gezamenlijke aandacht behoeven. De vier regio's zullen in gezamenlijkheid de consequenties in kaart brengen van:

- het harmoniseren van de tarieven;
- het harmoniseren van de verantwoording;
- de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor weerstandsvermogen.

De jeugdhulpregio Haaglanden 10 is geen accounthoudende regio voor de landelijk werkende GI's zoals de William Schrikker Stichting en Leger des Heils. Zoals in Haaglanden gesprekken zijn gevoerd zijn met Jeugdbescherming West, voert de VNG overleg met de William Schrikker Groep en het Leger des Heils. Afstemming vindt zowel plaats in contacten tussen de betrokken regio's, als in het landelijk overleg.

Wachtlijsten jeugdbescherming en jeugdreclassering regio Haaglanden

Sinds november 2019 is er ook in jeugdhulpregio Haaglanden helaas sprake van beperkte wachtlijsten in de jeugdbescherming. Het gaat daarbij om gezinnen die niet binnen 5 werkdagen aan een vaste jeugdbeschermer gekoppeld kunnen worden. Dit doet zich voor bij Jeugdbescherming West en Leger des Heils maar niet bij de William Schrikker Stichting. Er zijn op dit moment geen jeugdigen uit Wassenaar die op de wachtlijst staan. Crisissituaties worden wel direct opgepakt. Daarnaast wordt er gekeken welke ruimte de William Schrikker Stichting heeft om zaken op te pakken.

Mocht de mogelijkheid zich de komende periode voordoen, dat er nog geen vaste jeugdbeschermer via de Gecertificeerde Instelling beschikbaar is, moet er in overleg en afhankelijk van de casus, worden bepaald hoe de veiligheid van de jeugdige kan worden geborgd. Hierbij ligt de verantwoordelijkheid bij de jeugdbescherming/Gecertificeerde Instellingen. Daar waar mogelijk en noodzakelijk proberen wij het lokaal op te pakken door de jeugdconsulenten in te zetten maar zij hebben heel weinig capaciteit.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Opatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.